

Rigsdagstidende.

1851. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 270.

Anden Session.

72de Møde.

Dnshagen den 22de Januar.

(Forts.)

Linnemann (fortsat): Det forekommer mig derfor ikke, at de just her vilde være de rette Vedkommende at henvise denne Sag til. Desuden er denne Sag virkelig saa nøjagtigt drøftet iforveien, at jeg vilde ønske, at enhver Sag, som her kommer til Afgjørelse, var saa nøjagtigt undersøgt og drøftet iforveien, som Tilfældet er med denne. Det er saaledes ingen ny Sag, her kommer frem, idet der nemlig i en Række af Aar fra forskellige Egne, baade i Randers og Viborg Amt er indkommet talrige Andragender til Regjeringen om dog endelig at tage sig noget af denne vigtige Communicationsvei. Disse Andragender, der bleve understøttede af den kongelige Commission for Aaen, bevægede den afdøde Konge til igennem det daværende Generaltoldkammer at beordre Undersøgelser anstillede, og i Sommeren 1847 blev en særdeles nøjagtig Opmåling og Nivellering baade over Vandstanden, Strømningshastigheden, Vandmængden og Flodens Dybde o. s. v. foretaget af den nu afdøde Oberst Læssøe i Forening med den kongelige Vandbygningsinspecteur. Resultatet af disse nøjagtige Undersøgelser blev indsendt, og der findes navnlig et aldeles nøjagtigt Kort over hele Aaens Løb fra Silkeborg til Randers; det bestaaer af 4 Planer, og er, saavidt jeg veed, i Indenrigsministeriets Eie. Jeg veed ikke, om Udvalget har haft dette Kort til sin Disposition, men jeg troer, at det ikke kan have været Tilfældet; thi ellers vilde man vist ikke kunne være kommen til det Resultat, der staaer i Betænkningen, „at Plaanen ikke er bleven saa altsidig drøftet, som Arbejds Vigtighed kræver“. Selv en Lægmand

kan, ved blot at see lidt nærmere paa disse Kort, indsee, at der ikke gives selv den mindste Strækning af Aaen, som jo er aldeles fuldstændigt undersøgt.

Udvalgets anden Hovedgrund til ikke at gaae ind paa Bevillingen af denne Sum er, at det ønskes et fuldstændigt Overflag over, hvad Udførelsen af Arbejdet vilde koste, naar Aaen skulde kunne befæres med Dampskibe. Jeg skal nu ingenlunde nægte, at Dampskibe godt vilde kunne befære Aaløbet, naar de nødvendige Forarbejder blive foretagne; men jeg troer, at de Arbejder, hvorom der just her er Spørgsmaal, med Hensyn til denne Plan vilde i Hovedsagen blive aldeles de samme, som der vil blive Spørgsmaal om, naar Aaen skal kunne befæres af Dampskibe. Men, hvad der vistnok er utvivlsomt, er, at en Befæren af Aaen med Dampskibe ikke kan tænkes uden betydeligt aarligt Tilskud, og Grunden hertil er indlysende. Det er bekendt, at Seiladsen paa enhver Flod betinges af en vis Strømningshastighed, et vist Fald af Vandet; nu har Gudenaas, i det Dieblit den træder ud af Søen ved Silkeborg, et Fald af $\frac{1}{5}$,000, det vil sige, for hver 5,000 Alen falder den 1 Alen; men dette for Seiladsen gunstige Forhold taber sig meget snart, og allerede inden Aaen kommer hen til den midterste Deel af sit Løb mellem Randers og Silkeborg, er dens Hastighed $\frac{1}{4}$,500, som ansees for den yderste Grænse for Seiladsens Mulighed. Senere, i Nærheden af Randers, bliver Forholdet igjen bedre, og jo nærmere man kommer denne By, desto mere nærmer den sig det Fald, den havde ved sin Udgang af de silkeborgske Søer. Men just paa den mellemste Strækning af Aaen, hvor de Arbejder skulle udføres, der taar ere foreslaaede, ere de største Vanstueligheder ogsaa i andre Henseender; Aaen staaer nemlig der særdeles mange